

Beleid douchen na de gymles.

Versie: 1 februari 2011

Inleiding:

Het is belangrijk om het lichaam goed te verzorgen. Hierdoor voorkomt men ziektes en andere gezondheidsproblemen. Zeker na het gymmen en sporten is dit van belang. Ziektes, ontstekingen en infecties tasten de lichamelijke weerstand aan en zorgen ervoor dat de prestaties afnemen.

De GGD kenschetst het volgende probleem:

Door de mens afgescheiden geurstoffen hebben een negatief effect op de kwaliteit van de binnenlucht. Bij lichamelijke inspanning zoals tijdens de gymles, produceren de leerlingen zweet. Als maatregel stelt de GGD voor om douchen na iedere gymles verplicht te stellen. (Bron: GGD-brochure 'Naar een beter binnenklimaat' A13 Douchen na gymnastiek)

Advies:

Op advies van de GGD is vanuit het oogpunt van algemene hygiëne op veel scholen de afgelopen jaren het douchen na de gymles als regel ingevoerd. De beleidsregel is mede tot stand gekomen op advies van de GGD.

SKOSO stelt voor om deze regel ook te hanteren, indien de gymles plaatsvindt in het laatste lesuur voor de middagpauze of het einde van de dag. Dit vanwege de eenheid in het beleid en de gewenning bij leerlingen. Bovendien gaan steeds meer leerlingen tussen de middag niet naar huis omdat ze gebruik maken van tussenschoolse opvang.

De intentie is om op de scholen van SKOSO gezamenlijke afspraken te maken over het douchen na het gymmen en dit vast te leggen in een beleidsprotocol. Dat treft u hierbij aan.

De afgelopen jaren (stand 2009) werd er op enkele scholen al verplicht gedoucht, te weten: bs. Dommelrode, bs. Sint Petrus, bs. Sint Franciscus en obs. de Springplank. De ervaringen daarmee waren en zijn positief.

In principe is in 2009 vastgesteld dat het mogelijk is dat alle scholen gaan douchen, behalve bs. Eerschot. Bekeken zal worden of het technisch en financieel mogelijk is hier douches te realiseren. (NB: Inmiddels is duidelijk dat dit zonder grote meerkosten niet mogelijk is. Hierover zal in 2011 nadere afstemming plaatsvinden met de gemeente.)

In augustus 2009 zijn bs. Kienehoef en de Odaschool gestart met douchen. Op bs. St. Antonius van Padua zullen de douches in 2011 gemoderniseerd worden. Daarna zal ook hier het douchen na het gymmen worden ingevoerd.

De douches bevatten technische voorzieningen i.v.m. de preventie van legionellabesmetting. Daarop vindt ook controle plaats. In sporthal Kienehoef en sporthal de Streepen gebeurt dit door de gemeente in de overige sporthallen onder de verantwoordelijkheid van SKOSO.

In 2010 is het douchen na het gymmen geëvalueerd in het directeurenberaad en in de GMR. In zijn algemeenheid is men tevreden over dit beleid.

Een zorgpunt vormt de terugkerende legionellabesmetting in sporthal. Kienehoef.

SKOSO overlegt daarover intensief met de gemeente.

In 2010 is ook een reactie binnengekomen van een ouder. Dat was voor SKOSO reden om dit beleid nogmaals te laten toetsen door de GGD en een jurist van de Bond KBO. Deze toetsing heeft geleid tot enkele bijstellingen in deze versie 1-2-2011 van dit beleidsprotocol.

Procedure:

Alle directeuren hebben zich eerder positief uitgesproken over dit voorstel. Het bestuur van SKOSO zal de scholen dan ook adviseren om met ingang van het schooljaar 2011-2012 allemaal (excl. bs. Eerschot) over te gaan tot douchen na de gymles. In deze beleidsnotitie gaan we nader in op de voor- en nadelen en laten we ook enkele deskundigen aan het woord.

Natuurlijk vinden we het van belang dat ook leerkrachten en ouders achter dit beleid staan. Daarom leggen we het voorstel dan ook voor aan de medezeggenschapsraden en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. In onze reglementen is dit onderdeel niet specifiek benoemd en ook niet voorbehouden aan één van de geledingen. Het heeft natuurlijk wel alles te maken met gezondheidsbeleid en beleid met betrekking tot de organisatie van de school en het onderwijs. Artikel 10 WMS.

Wij gaan dan ook uit van een adviesbevoegdheid met de aantekening dat het bestuur een negatief advies, mits goed onderbouwd, niet zo maar naast zich neer zal leggen. Met andere woorden, er moet een breed draagvlak zijn bij de geledingen van de school.

Uiteraard hopen we dat zoveel mogelijk scholen blijvend zullen kiezen voor douchen na het gymmen.

Mening deskundigen:

Bij het formuleren van dit beleidsprotocol heeft SKOSO zich laten informeren door diverse instanties en publicaties. Zie bijlage "Mening deskundigen".

Daaruit blijkt dat er voor- en tegenstanders zijn van douchen na het gymmen. Deze meningen heeft SKOSO meegewogen in het samenstellen van dit beleidsprotocol.

Aandachtspunten die meegewogen zijn:

Persoonlijke belemmeringen:

- Schaamte
- Roddelen (pestgedrag) over uiterlijke kenmerken
- Controle door leerkracht
- Fysieke ongemakken (bijv. huidaandoeningen, voetschimmel etc.)
- Religie (mag op zich geen belemmering zijn; zie jurisprudentie)

Hygiënische ongemakken:

- Zweet
- Stank
- Hygiënische staat van de douche (schoonmaken, risico legionella > voorzorgsmaatregelen treffen)

Efficiënt gebruik van tijd:

- Douchen kost extra tijd?
- Aantal douches is van belang.
- Vanaf welke groep? (afdrogen, aankleden, schoenen strikken)

Consequenties niet navolgen regels

- In principe wordt er hetzelfde gehandeld als wanneer de kinderen in de klas de regels niet navolgen.

Mogelijke afspraken.

Douchetijd:

Voor het douchen wordt 5 minuten gereserveerd.
Kinderen douchen allemaal even en drogen zich af.

Noodzakelijke benodigdheden:

- Handdoek.
- Slippers.

Verder mogen de kinderen geen douchegel of shampoo meenemen.

Deodorant:

Indien de kinderen deodorant willen gebruiken, dan alleen rollers en *geen spuitbussen*.

Gezamenlijk of gescheiden:

- Vanaf groep 5 wordt er gescheiden gedoucht en omgekleed.
Scholen zijn vrij om in overleg het gescheiden douchen te starten in groep 3 en 4.
De leerkracht (mogelijk met behulp van ouders?) is/zijn aanwezig om te helpen bij de jongste groepen.
- Leerkrachten zijn terughoudend in het betreden van de kleed/doucheruimten.
Zij realiseren zich dat zij in een kwetsbare positie verkeren.
Hier kunnen in overleg afspraken over gemaakt worden.

Onrust in de kleedkamer:

Bij calamiteiten of onrust kan de volgende afspraak gemaakt worden: eerst 3x kloppen op de deur. Dan kunnen de kinderen eventueel een handdoek voor doen. Vervolgens kunnen leerkrachten wel naar binnen gaan indien nodig.

Uitzonderingen.

Uit uitspraak 05.114 van de Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs blijkt dat verplicht naakt douchen een mogelijke aantasting van de lichamelijke integriteit kan zijn. Om die reden adviseert de commissie het schoolbestuur in voorkomende gevallen kinderen in het vervolg toe te staan met een onderbroek aan te douchen.

Samenvatting beleidsvoorstel.

Op basis van onderzoek en argumenten komt SKOSO tot het volgende beleidsvoorstel.

- Op de scholen van SKOSO is douchen na het gymmen in principe verplicht.
- Vanaf groep 3 vindt het douchen gescheiden plaats.
- Slechts om belangrijke redenen wordt van het verplicht douchen en de overige regels afgeweken.
- Deze redenen kunnen medisch van aard zijn, maar ook principiële redenen of redenen op grond van religie kunnen tot ontheffing leiden.
- Een schriftelijk verzoek van de ouders gericht aan de schoolleiding is daarbij noodzakelijk.
- Beoordeling vindt plaats door de schoolleiding, die de ouders daarover heeft gehoord.
- Ontheffing van de verplichting tot douchen wordt door de directeur kenbaar gemaakt aan de groepsleerkracht.
- Bij een incidenteel verzoek tot ontheffing (vooral vanwege een medische reden) geven de ouders het kind een briefje mee bestemd voor de groepsleerkracht.

Communicatie.

Dit (herziene) beleidsvoorstel zal worden voorgelegd aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (28-2-2011)

Op basis van het voorstel zal een standaardtekst worden opgesteld voor de schoolgidsen van de scholen, waarbij verwezen wordt naar dit beleidsprotocol als achtergrondinformatie.

Bijlage.

Mening deskundigen:

Tilly Kochuit, verpleegkundige bij de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de GGD Midden-Brabant (Tilburg), staat volledig achter het advies van de GGD' en: "Zo lang er nog altijd kinderen zijn die thuis niet of nauwelijks douchen of voor de wekelijkse wasbeurt door hun ouders naar het zwembad gestuurd worden, blijven wij de scholen dringend adviseren om de kinderen te laten douchen na het gymmen. Schoon en fris is belangrijk, hoor. Kinderen kunnen heel erg stinken. Stel je maar eens voor hoe de atmosfeer is in een klaslokaal waar dertig kinderen zitten die zojuist gegymd hebben zonder te douchen. Dat stinkt niet alleen, dat is onplezierig. Kinderen of leerkrachten kunnen daar onwel van worden, kortademig zelfs."

"Je hoeft een kind niet ten koste van alles te dwingen om te douchen. Een beginnende puber die niet meer openlijk onder de douche wil, geeft een grens aan die wij als volwassenen moeten respecteren." (Sanderijn Van Der Doef, kinderseksuologe bij de Rutgersstichting)

Van der Doef merkt wel vaker dat scholen nog niet helemaal beseffen dat ze vanaf groep zes al met beginnende pubers te maken hebben en wat dat betekent. Van der Doef: "De puberteit begint steeds jonger. Zo'n dertig jaar geleden zag je de eerste verschijnselen gemiddeld vlak voor de twaalfde verjaardag. Maar nu is de gemiddelde leeftijd al gezakt naar tien. Ze worden zich dan extreem bewust van alle lichamelijkeheid. Ze vergelijken anderen met elkaar en zichzelf en komen daar zelf meestal niet zo goed vanaf. En dan gaat het heus niet alleen over borsten of piemels, maar net zo goed over te dik, te kort, te wit of te mager."

"Als een kind zich begint te schamen, dan kunnen de ouders daar echt niets aan doen. Ook al is bloot in het gezin zelf niet taboe, het hoort bij de normale ontwikkeling van een kind dat het zich ineens preuts gaat gedragen. Dan moet je toch echt even bedenken hoe je daar het beste op kunt reageren. Want we willen onze kinderen toch leren dat ze het recht hebben om hun grenzen aan te geven als het gaat om hun eigen lijf? Dan moet je er wel gehoor aan geven als ze dat doen."

"Als het goed is, ontdekt een kind in zijn puberteit wie hij is en leert hij hoe hij met zichzelf en zijn lijf moet leven. Dat je zelf kunt bepalen wat je laat zien en wat niet. Voor het zover is, is een puber lange tijd flink onzeker, maar dat gaat dus weer over. Het is echt niet goed om ze te dwingen dat proces te versnellen."

Hoewel bovenvermelde bronvermeldingen enigszins gedateerd zijn (1999, 2003) staan ze nog steeds op de website van de betrokken instanties. Voor SKOSO is er dan ook geen reden om deze bronvermelding niet meer te gebruiken. SKOSO gebruikt deze bronnen om aan te geven dat er voor- en tegenstanders zijn met argumenten voor en tegen en dat deze zijn meegewogen bij het samenstellen van dit beleidsprotocol.